

IGI PAULO MENE FILIPAI EMO DUBU ENO GAENA

Paulo mene Roma nape bunao gare atu mitasani igi siwongpatige gaena. Zo Filipai emo dubu eno gaena, zo Kolosai emo dubu eno gaena, zo Efeso emo dubu eno gaena, zo Filimon eno gaena. Nung gitau Filipai nape atu nasani nauna. Nung igi ewiya susuwa eyao eno gaena: Tuwara dubu Filipai nape atu nasani nauwa amimene moni ena pu dekaongna gairo Epafoditora waweng pugaiwa puro baungno Paulo eno pugainu pungna ara. Aeno Paulo mene awong eno dange sari sero igi ewiya gaena. Nung bunao gare atu mitauna arata saineba yawa yawa yena, deka ayero awong Yesu eno be giti yawa yawa naese sena ara.

Gao ge.

1 ¹Nato Pauloto Timoti Yesu Kristora buro-mani amimene niye Filipai napora Kristo Yesura gerao emo bauno aune simaire gitau yaore nowa niye aeno igi ewiya gaitinenato era. ²Mama naname Tuwa Bayau aune Tuwa Yesu Kristo nunato-una atu bayao monone mene kasa ye ninae-una gairo mitaise.

Paulo nung Tuwa eno dange sena.

³Na be ozaung niye kotupu nasani Tuwa Bayau nana eno dange sinona. ⁴Niye Bowi Iwaing nigitinasani nae aune dema tairo buro yero butunowa, ⁵aeno be ozaung isa sinona awiya niye apakana aeno dubo nana iwaing noi Tuwa Bayau eno dange sero nona. ⁶Ayero nasani eyero gosinona. Tuwa Bayau mene buro iwaing dubo ninae-una atu zayena amimene nete buro awiya besugatinai aune Yesu Kristo baora be nuna kasa yariniya. ⁷Na niye apakana ayero gosinona teng yero noiya, noeno okowata, na bunao gare atuta daung atu Bowi Iwaing eno ge buro nasani nona awiya na Tuwa Bayaura soremao puro nona awiya niye dema puro nowa. Arare na dubo mene niye kotupunona. ⁸Yesu Kristora dubo naname-una atu tauyao mitoiya, deka ayero dubo nana ninae-una atu mitoiya, awiya Tuwa Bayau mene gosinoiya. ⁹Dubora mono ninae mene dubo kotumaore aune nigao ninae awiya pumai tauyaise be giti

isa sinasani nona. ¹⁰Arare niye nao iwaing naiye meko naiye awiya giro baingtiti nasani nao meko doro nao iwawaing puro nasani Yesu Kristora kasa yao be awiya kotupunasani dubo iwaingne pasena aung neupu.

¹¹Ayero yaya Yesu Kristo mene niye soremai etutero naora me zamena simenane awiya taungno naya ena mene giro Tuwa Bayau bowi nasani yazo nuna de ika gatinae.

Paulo bunao gare atu mitauna amimene Bowi Iwaing soreuna.

¹²Otao mani nana, niye eyero gaese sinena. Na bunao gare pugaiwa awiya Bowi Iwaing aung yaise okowata, kasa yero baingtaise yewa ara.

¹³Noeno okowata, na Kristo eno bunao emo yero mitena auna bowi amimene Sisara gorobo emo arita emo ena nunae-una daweng toiro aung yetiya. ¹⁴Arare bunao gare etu mitena giro otao mani naname agewa bainane mene Tuwa kotupunasani awang yao aung eo yero Tuwa Bayaura ge tugata nasani nowa ara. ¹⁵Emo ena kotumao meko na eno pupunasani na puro wosaora ge sinasani Kristora bowi tugata yero nowa. Arata ena mene zo dubo iwaingne na eno dubora mono pupunasani Kristora bowi tugata yero nowa. ¹⁶Awong ayero yero nowa awiya iwo mene Bowi Iwaing nuna puro wosowi sero Tuwa Bayau mene gicina auna teng na bunao gare etu mitona aeno ayero yero nowa. ¹⁷Arata na puro wosaora ge sinowa amimene yazo nuka nunae baina yaise sero taung puro wiwitinasi eyero sinasani Kristora bowi tugata yero nowa, "Name Paulora bunao awiya nupema susupunasani yaya nung eno pугanene." Asero ayero nowa. ¹⁸Awong buro taung mene nowita dubore nowi, arata saineba, Kristora bowi ayero sinowa bautunoia, aeno dubo nana mene yawa yawa yero noiya.

Paulo nung naore magayaore eno yawa yawa yena.

¹⁹Na yawa yawa yao gege nasani narinena. Noeno okowata, na eyero gosinena: Niye na eno isa buro yaya Yesu Kristora Oweno mene na soremai Tuwa Bayau mene na mekora atu sorariniya. ²⁰Na meng gao oko tamarinena. Na tauyero butunona ayero bautu nasani narinena. Na narinena magayari neni, auna teng, nao nana meneta magayao nana mene Kristora bowi kere daung gariniya, awiya gosinena. ²¹Tawingna etu narinena auna teng Kristora buro narinena. Magayao mene nona bainakama na eno tamarinia. ²²Arata na tawingna etu mitasani narinena, awiya na bowi iwaing tugata yaora buro nupema yana me bainakama kasa yariniya. Arare na nono yarineni, asinasani iwawa nasani dubo gagausinena. ²³Na magayaota seka nao awongto etobe awiya aratapunena. Tawing doro baungno Kristo taungno nung aune dema nao awiya ara tamao nana bainakama ara. ²⁴Arata niye bogamasa ine yao eno, na tawingna etu nana teng yariniya. ²⁵Aeno eyero gosinena. Na

niye soremana tumo diyao ninae be bai yawa bowire dema naese na seka mitasani niye aune dema narinena. ²⁶Arare na ninae-una nupema buro nana na eno nasani Yesu Kristo bowi yarineya.

Kristo eno tau yero dopanene.

²⁷Niye nao ninae kora yero Kristora Bowi Iwaing auna teng neupu. Niye otao gamao yero nasani dubo dekaongka yero tairo Bowi Iwaingna nao aeno winade nasani neupu buro gane. Arita na ake atu nasani bowi ninae nigane. ²⁸Ayero naya iwo dubu ninae mene putoung ninae puro wosari yaya oko awang yepu. Ayero yaya aune susuwa etobe ewiya kasa daung yai iwo ninae mene garineya. Tuwa Bayau mene awong yangduwai gera yarineya, nupema nung niye sorero pariniya, auna susuwa etobe awiya kasa daung yai garineya. ²⁹Tuwa Bayau mene niye Kristora dubu yaese gigena, awiya niye tumo diyaese gege okowata, nung eno yaya tapunasani naese sero yo-iwaing awiya tauna. ³⁰Na gitau winade yewang gigiwa, yeme deka ayero nona bowi nana nigitinowa, winade dekaongka amimene niye tapunoia arauwa.

Dubo dekaongka yero mono wina-pung yepu.

2 ¹Na kotumao ninae uwari sero ge ewiya sana nigipu. Niye Kristo aune tairo nasani tauyero nowa. Nung niye ara tapunasani onngo sero kora noi dubo iwaingne nowa. Niye Oweno puro nasani dubora mono wina-pung nasani nowa. ²Aeno dubo nana-una atu yawa yawa bainakama kasa yero mitaise sero kotumao ninae pu dekaongna gaipu. Ayero nasani dubora mono wina-pung yero nona dekaongka aeno dubo uwi nasani neupu. ³Niye taung ninae oko puro witae. Nupema taung puro witaora tani zo oko yae. Niye nika niyetope puro wowosi nasani otao mani ninae puro witipu. ⁴Niye nona ninae gege yaya iwaing yaise gege okowata, otao maina nona dema iwaing yaise kotungpu.

Yesu mene nao nuna puro wosiro nauna, deka ayero nanene.

- ⁵Kotumao Kristo Yesu mene puro nauna, deka ayao puro neupu.
- ⁶Nung Tuwa Bayau ine yero nauna, arata nung Tuwa Bayau ine yero nao awiya oko sorena. Aung ara.
- ⁷Nung uriti nao nuna awiya dutugairo doro emo ine yero kasa yero soumaina nao puna ara. Ayero yenu benaung nuna gigiwa awiya tawing emora benaung ine yena.
- ⁸Nung emo wosao yero nasani ge dimaora nagibo patiro bautunete magayao tauna. Magayao tauna, awiya i pasaora atu magayao awiya tauna.
- ⁹Ayero yena, arare Tuwa Bayau mene nung puro witiro emo tuwa bainakama pugaina ara. Pugairo yazo bowire nuna mene emo bauno apakana auna yazo bowire daigaise sena.

- ¹⁰ Tani eyero ago kasa yaise sero aeno ayero yena: Uritira atu nowa, o tawingna etu nowa, o tawing tura atu nowa, awong apakana amimene boma gaero Yesu bowi yaese.
- ¹¹ Emo bauno apakana mene, “Yesu Kristo nung nata Tuwa niya,” ayero saese. Ayero saya Tuwa Bayau Maungna yazo bowire ika nibamu mitaise sero ayero yena ara.

Tuwara ge eno tau-tataware yanene.

¹² Otao mani nana, niye be giti ge dimaore nowa, awiya na niye aune dema naungwa be aune nauwa awiya daigati nasani na ake etu mitena eune yero baingtipu. Tuwa Bayau mene niye kora yenu iwaing yewa ayero nari yero giro nung awang nasani buro nuna tau tataware yero yepu. ¹³ Buro nung gosinoi iwaing noiya awiya niye yao ine teng, noeno okowata, Tuwa Bayau nung nutope name eno buro yaora aratamao aune buro yaora putoung awiya pugatinoiya. ¹⁴⁻¹⁵ Niye emo dubu memeko auna towang atu nasani Tuwa Bayaura mani awiso yero etutero pasena aung dubo iwaingne nari kotungno giro gugumama sao aune wina-se yao awiya doro buro nasani neupu. Niye nunae-una tawingna atu nasani ¹⁶ nao pugaora ge awiya kere daung gatinasani arasa ine yero waegati nasani neupu. Ayero naya aune nete Kristo kasa yaora bera atu na yaya bainakama teba oko tamuwang, o buro nana me aung oko yena, auna susuwa kasa yai yawa yawa yane. ¹⁷ Niye tumo diyao ninae mene zawing ine nasani Tuwa Bayau eno pugatinowa, arare awong na dero yu nana dema zawing ninae-una tame yasagarineya, awiya saineba, yawa yawa yarinena. Ayero yaya na niye aune dema yawa yawa yarinena. ¹⁸ Dek ayo niye yawa yawa yepu. Niye na aune dema yawa yawa yepu.

Timotira ge.

¹⁹ Tuwa Yesu mene nigai teng yariniya, awiya na Timoti mena ninae-una iyengtana bariniya. Awiya eeno. Nung buro ninae-una atu ge bowi zo nigiro kapetegairo na sai nigiro dubo nana iwaing yaise sero iyengtari sinena. ²⁰ Emo zo nung ine mene na aune dema oko noiya. Nune aratamao nuna doro niye eno kotung-katung nasani yero noiya. ²¹ Emo apakana awiya nona nunae gege kotupunasani Yesu Kristora buro oko kotupunowa. ²² Arata Timoti awiya niye nao nuna-una susuwa gosinowa. Mani mene maung nuna sorepunoiya, ayero nung na Bowi Iwaingna burora sorepunoiya. ²³ Arare nana-una atu nona nomi mene kasa yariniye, awiya giro baingtiro aune nung mena iyengtana ninae-una bariniya. ²⁴ Arita Tuwa mene nigai na naka natope mena ninae-una dema bari kotupunena.

Epafoditora ge.

²⁵ Na nona kau nasani newang giro niye Epafodito iyengtiwa buro nonana na sorepuniya ara. Nung otao nana, o soremao nana, o Kristora

winade yao emo yero noiya. Arata na nung iyengtana ninae-una kapetegaise sao mitiya, arare iyengtinenena. ²⁶Nung yaya punu bowi nuna nigiswa. Ge nuna nigiswa giro nung niye eno kotung-katung nasani niye eno sinoiya. ²⁷Nung yaya mou-mesa yao puro beba magayari yenu Tuwa Bayau mene nung yo auno kora yena ara. Nung eno yo auna, awiya nung eno gege okowata, na eno dema yo auna. Na dubo minao bainakama tamoni sero Tuwa Bayau mene ayero yena. ²⁸Aeno niye benaung nuna nupema giro dubo iwaing yaise, o na deka ayero kotung-katung aung nari sero mena nung pugena butuniya ara. ²⁹Arare nung ninae-una kasa yai yawa yawa baina nasani Tuwa eno deka ayero yero nung otao yepu. Niye emo eyao awiya de ika yepu. ³⁰Noeno okowata, nung Kristora buro eno nasani beba magayena. Nung niye sorepu nasani na sou nasani nao nuna beba gera yena ara.

Emo Kristo tumo didinowa awong awiya ge emo me.

3 ¹Otao mani nana, ge zo sana nigipu. Tuwa eno nasani yawa yawa nasani neupu. Ge matu sero gaewa awiya nupema gayari sero nasani gosinena meko oko niya. Ge amimene niye soremai iwaing mitarineya. Ge awiya eyao era: ²Yuda emo ena eu sino mene yaine yero nowa awong awiya umo nasani neupu. Ge sisigao emo ge iwi nasani taung aingso kapinowa, awong awiya umo yepu. ³Noeno okowata, Yuda emo taung aingso kapao awiya awong zawang yao dubu nuna me oko yero nowa. Arata name ge nigao mene zawang yao dubu nuna me yero nonane ara. Name Owenona putoungna Tuwa Bayau bowi yero nonane, nupema Kristo Yesu aune tairo nasani yawa yawa yero nonane. Name taungna nona oko tumo didinonane. ⁴Emo ena awong taungna nona tumo didinasani iwaing mitari sarineya, awiya na taungna nona tumo didinasani awong daigarinenena. Na natope taungna nona tumo diyari sero yatena, awiya susuwa eeno yana teng yatiya. ⁵Aya na punu mitiwang wari 8 aung yenu aune taung aingso nana kapewa ara. Na Isreli emo dubura atu kasa yewang. Na Benzaminna saisibuna. Na Yuda emo. Na Yuda emora-una atu kasa yewang ara. Na sao tauyao gera maung yero Farisayo emo yero nasani naungwa. ⁶Na Tuwa Bayaura sao tauyao ge eno tau-tataware nasani Yesura dubu iwo yewang. Sao tauyao ge ago nasani etutero naungwa ara. ⁷Na gitau tani puro naungwa awiya gosinaungwa me nauna, arata tani awiya ago Kristo eno gigiwang piti yena. ⁸Awiya gege okowata, Tuwa nana Kristo Yesura susuwa giro baingtiwang amimene nao yero bumuwang awiya daigaitiniya asero nona apakana awiya gosinona piti noiya. Na Kristo iniro baingtari sero nung eno nona apakana gigiwang gau ine yenu giro yangduwang ara. ⁹Na nuna-una desetiti nasani nari sinena. Na sao tauyao ge dipunasani pewa yero nari sero okowata, Kristo tumo didinasani pewa yero nari sero aratapunena.

Na tumo diyaore nana Tuwa Bayau mene pasena nana disai aung yaise sinena. ¹⁰Na Kristo giro baingtari sinona. Iropao nuna-una putoung dema giro baingtari sinona. Yaya tauna auna susuuno nung aune dema yaya tamari sinona. Kotumao puro magayena, kotumao dekaongka awiya puro nari sinona. ¹¹Ayero nasani bautunete magayaora atu seka yero iropao awiya tamari sero aratapunona ara.

Tau yero sungno simao panene.

¹²Na naka natope eyero oko sinena: Na mena tanona kasa yero simao awiya taungno iwaing tena ayero oko sinena. Arata Yesu Kristo mene na puna, arare na simao pumari sero supunona. ¹³⁻¹⁴Otao mani nana, nane simao tamuwang ayero oko sinona. Eyero gege yero nona: Nona bautara mitiya, awiya nuwegati nasani nona simao gitau mitiya awiya pumari sero diti gitau yero supunona. Simao awiya eyao era: Tuwa Bayau mene senu Yesu Kristo mene name yung uritira yero noiya. ¹⁵Kotumao nana eyao mitiya, aeno name kotumao tau yaore nonane amimene deka ayero kotupunasani nanene. Arata niye kotumao zo ewe puro narineya, awiya Tuwa Bayau mene kotumao meko ninae awiya niye eno keregai giro baingtarineya. ¹⁶Arare nagibo patiro bumuwangne dekaongka awiya patiro babanene.

Name uriti napora gerao.

¹⁷Otao mani nana, niye apakana tani nana awiya giro deka ayero nasani neupu. Emo ena nao nane yero nona ayero nowa awong awiya gosinasani nao awena narineya deka ayero teng etutero nasani neupu. ¹⁸Arata emo enana susuwa awiya niye tugata yero butunona deka ayero nupema zi sinasani dubo minaore tugata yane. Emo witao amimene Kristora i pasao aeno iwo nasani nowa. ¹⁹Emo ayao awiya awong kowa iyaore auna gerao yero mitarineya. Awong taungna aratamao nunae awiya gosinowa tuwa nunae ine noiya. Aune nao meng gao tapunoia awiya nasani bowi pasore yero nowa. Tawingna nona mene dubo kotumaore nunae topetiro aung noiya. ²⁰Arata name mene zo uriti napora gerao. Arare Sorao Emo naname Tuwa Yesu Kristo mene uritira atu wosiro name paise diya mitonane ara. ²¹Nung emo bauno aune nona apakana auna putoung awiya puro wosiro nuna-una tera atu gurutu yao auna putoung awiya nuna-una atu mitoiya ara. Putoung amimene taung naname simao aung awiya puro kapetegai taung nuna ine simaore yarinenane ara.

Paulora otao maine auna ge.

4 ¹Otao mani, na niye eno yo apunona. Dubo nana ninae-una atu mitoiya. Niye awiya ziyo simaora nona nana. Na niye giro

aratapunona. Niye Tuwara-una atu desetiro tau yero baingtipu. ²Bauno etobe Yuodiatio Sintike kasugairo nowato amimene Tuwa eno nasani dubo dekaongka yero naetose sinena. ³O soremao mani nana me, bauno etobe awiya kora yasese sinena. Noeno okowata, awongto aune Kelemente aune otao mani ena awong Bowi Iwaingna buro auna na soremuwa. Arare yazo nunae awiya nao me iwaing auna bukura atu gayao miteya ara.

Yawa yawa yaora ge.

⁴Niye Tuwa eno nasani yawa yawa nasani neupu. Na nupema sana nigipu. Yawa yawa yepu. ⁵Emo bauno apakana amimene dubo monone nao ninae awiya gaese. Tuwara kasa yaora be nugu niya. ⁶Arare nona zo eno kotung-katung oko yae. Nupema nona zo kau yero giro Tuwa eno keregairo isa sinasani dange susuuno sinasani neupu. ⁷Ayero yaya dubo ozao Tuwa Bayau mene tapunoiya, dubo ozao awiya emora kotumao daigatinoiya, amimene dubo kotumaore ninae pu dekaongna gairo diya nai dubo kotumaore ninae mene Kristo Yesura-una atu tau yero mitariniya.

⁸Otao mani, ge zo susuuno sane. Nao me, nao pewayao, etutero nao, nao iwaing-kawaing, nao yazo bowire de ika yao, nao awiya apakana be giti kotupunasani neupu. ⁹Na ge sero tugata yero sero gipero ayewang giro baingtiwa, deka ayero nasani neupu. Ayero naya Tuwa Bayau dubo iwaingna maung mene niye aune dema nariniya.

Filipai emo mene taungna nona Paulo eno pugaiwa nung yawa yawa yena.

¹⁰Niye na soremari kotungno yewa teng oko yao yenu giro yangduwa. Ayero yero nawe nupema na kotungno bayao ninae-una na kora yewa, awiya giro Tuwa eno yawa yawa bainakama nena. Niye na soremari sero kotupu nasani nauwa, arata dekaongka, nagibo gege kau yero nasani nauwa ara. ¹¹Na bogamasa nona aeno oko sinena. Tani benaung giti nana-una atu kasa noi zuwero urero nasani aeno dubo oko mininona. ¹²Na bogamasa yero naota zamena simenane nao awiya gosinena iwaing gege niya. Nupema na nona minaora zamena-simenane naota dora botiyo tame nao — auna susuwa dema gosinena iwaing gege niya. ¹³Arare Kristo mene putoung na eno pugati noiya putoung amimene buro apakana awiya yao teng nena.

¹⁴Niye na dubo minaore newang giro na kora yewa, awiya gigena iwaing niya. ¹⁵Filipai napora emo bauno, niye nigitinowa. Na Bowi Iwaing eno buro zayaora bera atu Masedonia provins duwang be auna atu Yesura dubu ena mene tebeba nauwa niye nata na aune dema winapiti nauwa ara. ¹⁶Na Tesalonika nape atu naungwa be aune dema niye taungna nona mene na sorepu nasani nauwa ara. ¹⁷Na wau moni pumari

oko sinena. Aung arauwa. Moni pasbukura mitiya auna susumao moni kasa yero moni bainakama noiya, deka ayero buro ninae-una me mene Tuwa Bayaura benaungna atu bainakama yaise sinena. ¹⁸Arare nona na pumuwang awiya daigairo mitiya. Nona na eno pugaiwa awiya Epafodito mene ninae-una atu puro buro pugainu pumuwang, arare zamena simenane yero nona ara. Niye na eno nona pugaiwa awiya gigiwang zawing iwaing sereyaore Tuwa Bayau eno pugatinowa ayero yena. Tuwa Bayau mene zawing ayao awiya gosinoy iwaing-kawaing noiya. ¹⁹Tuwa Bayau nana nung zamena simena tapunoiya amimene Kristo Yesura iwaing eno niye soreuno nona kau nowa awiya teng pugariniya. ²⁰Tuwa Bayau Mama naname-una bowi mene mitao gege mitaise. Yore.

Besugaora ge.

²¹Na Kristo Yesura emo bauno apakana arugatinena, awong awiya sepu nigae. Ora otao mani nana ena na aune dema nowa awong amimene deka ayero niye arugatineya. ²²Yesura emo bauno apakana amimene niye arugatineya. O Sisara emo dubu amimene niye arugatineya, awiya nigaese sero serota sero neya.

²³Tuwa Yesu Kristora soremao mene ninae-una mitaise. Yore.